

Στην **ΚΟΡΥΝΑ ΜΑΝΤΑΓΑΡΗ**k.mantagari@realnews.gr

Η ζωγράφος **Ιωάννα Ξέρα** αποτυπώνει στα έργα της εικόνες μιας Ελλάδας που δεν υπάρχει πια. Μέσα από τους πίνακές της μας θυμίζει σκηνές μιας χώρας που χάθηκε και μέσω των εικόνων που περίτεχνα αποτυπώνει στον καμβά μάς αφηγείται με σεβασμό και αγάπη στιγμές της ένδοξης ιστορίας, τονίζοντας την αίγλη άλλων εποχών. Η εικαστικός μιλά στη **Realnews** λίγο πριν από την αναδρομική έκθεσή της, που θα ανοίξει τις πύλες της στις 4 Νοεμβρίου στην Αίθουσα Τέχνης του Ελληνοβρετανικού Συνδέσμου στην Πλατεία Κολωνακίου.

■ Πώς νιώθετε που επιστρέφετε στα καλλιτεχνικά δρώμενα;

Η έκθεση αυτή σηματοδοτεί την επιστροφή μου στα εικαστικά δρώμενα. Σκοπός μου είναι μέσω των έργων μου να δείξω στο κοινό την πορεία μου έως σήμερα σε μια τέχνη που είμαι αυτοδίδακτη. Η τελευταία μου επικοινωνία με το κοινό ήταν στην έκθεσή μου τον Μάρτιο του 2007 στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών, παρουσία του μακαριστού Χριστόδουλου, για την προσφορά των Μονών στον αγώνα του έθνους. Δυστυχώς, το βαρύ εγκεφαλικό της μητέρας μου στα τέλη της δεκαετίας του '90 την άφησε κατάκοιτη και με πατέρα επίσης ανάπηρο έπρεπε να αποσυρθώ για να τους φροντίσω. Ήταν για μένα μια διαρκής πάλη, αλλά δεν σταμάτησα ποτέ να ζωγραφίζω. Ήταν μια διέξοδος ψυχής, που, όμως, με βοήθησε να ωριμάσω τόσο ως καλλιτέχνης αλλά και ως άνθρωπος. Συνήθισα αυτή τη δημιουργική μοναξιά, η τέχνη μου με θέλει αποκλειστικά δική της. Τολμώ τώρα να επιστρέψω γιατί έχω τον αδελφό μου δίπλα μου, τον Φάνη, ο οποίος με στηρίζει και έχει και την οργάνωση της έκθεσης.

■ Αποτυπώνετε στον μουσαμά σκηνές από μια Ελλάδα που δεν υπάρχει πια, αλλά και από μια εποχή που δεν έχετε ζήσει, γιατί είστε πολύ νεότερη. Γιατί;

Έχω νοσταλγία στην καρδιά για έναν κόσμο με ανθρωπιά που χάθηκε. Τα διηγήματα, τα παιδικά μας χρόνια, οι αναμνήσεις μας είναι σαν μικρά αγαθάκια μέσα μας γιατί αποξενωθήκαμε. Εδώ και χρόνια, οι οικογένειες έχουν αποξενωθεί, τα ξαδέλφια δεν γνωρίζονται μεταξύ τους. Μπορεί εκείνα τα χρόνια να ήταν φτωχικά, αλλά ήταν ανθρώπινα. Σήμερα και πάλι φτωχικά είναι, αλλά μαζί με τις πόρτες είναι κλειστές και οι καρδιές των ανθρώπων.

■ Σας εμπνέουν πολύ τα τοπία της Ρούμελης, όπως και η λαϊκή ποίηση και το δημοτικό τραγούδι...

Η μητέρα μου είχε πολύ ωραία φωνή και μου τραγουδούσε. Αυτά τα τραγούδια ριζωσαν μέσα μου. Μεγαλώνοντας άρχισα να βρίσκω βιβλία, να σημειώνω στίχους κι έτσι άρχισα να τα ζωγραφίζω. Εξακολουθώ, βέβαια, να ακούω τα παλιά παραδοσιακά δημοτικά που με πάνε σε έναν κόσμο που είναι έξω καρδιά, μακριά από τη μιζέρια! Κρατώ πάντα μέσα μου τα παιδικά, αν και δύσκολα, χρόνια, που όμως είχαν πολλή ζωντάνια. Την αυλή στο σπίτι μου που χώραγε όλη τη γειτονιά που άκουγε από το ένα και μοναδικό ραδιόφωνο Καζαντζίδη. Υπήρχαν στη ζωή μας έντονα οι παραδόσεις και ο σεβασμός στα ήθη και στα έθιμα, οι γάμοι, τα πανηγύρια, ακόμα και οι κηδείες, που σήμερα έχουμε καταντήσει να τους πηγαίνουν αδιάβαστους. Αυτές τις παραδόσεις θέλω να αποτυπώσω με λεπτομέρεια από αγάπη και σεβασμό σε μια εποχή γεμάτη νοσταλγία παρά τη φτώχεια και να ζωγραφίσω με κάθε λεπτομέρεια την ιστορία του θάνατου Ελληνισμού, πριν χαθεί μέσα στον συνωστισμό της πολυπολιτισμικότητας.

«Μαζί με τις πόρτες είναι κλειστές και οι καρδιές των ανθρώπων»

Η ζωγράφος **Ιωάννα Ξέρα** μιλά για όσα την εμπνέουν, για τις εικόνες μιας Ελλάδας που δεν υπάρχει πια, για τα τοπία της Ρούμελης και για το δημοτικό τραγούδι, που σημάδεψε τα παιδικά της χρόνια

“**Ζωγραφίζω την ιστορία του Ελληνισμού πριν χαθεί στον συνωστισμό της πολυπολιτισμικότητας**”

■ Τρέφετε έντονη την αγάπη για την πατρίδα και τη θρησκεία...

Στις δοκιμασίες υπάρχει θυμός, αυτό που λέμε «γιατί σε εμένα». Όταν, όμως, καταλαγιάζει ο θυμός, βλέπουμε πιο ξεκάθαρα. Έτσι κι εγώ πήγα στα παλιά μου λημέρια του Οδυσσέα Ανδρούτσου στη Βελίτσα κι εκεί έγινα φίλη με νεαρής ηλικίας μοναχούς που άλλαξαν όσα πίστευα μέχρι τότε για τους ρασοφόρους. Έτσι ξεκίνησα να ζωγραφίζω τις μονές και την προσφορά τους στον Αγώνα. Αυτό το διάστημα αντλή την έμπνευσή μου από τις μονές, τις εκκλησίες και τα χωριά του Πόντου. Διάβασα τόσα πολλά που νιώθω την ανάγκη, στη μνήμη όλων αυτών που χάθηκαν, να κάνω τα έργα αυτά. Μετά την Παναγία Σουμελά που έχω ήδη κάνει, στόχος μου είναι να ζωγραφίσω τη Μονή Περιστερώτα, που βρίσκεται στην Τραπεζούντα. Ικανοποιώ έτσι την ανάγκη μου να ανασταίνω παλιές ιστορικές μονές γράφοντας μαζί και το ιστορικό τους.

■ Ποιο από τα έργα σας είναι αυτό που έχετε στην καρδιά σας; Ένα έργο φθινοπωρινό. Θυμάμαι ότι, όταν πήγαινα στα λημέ-

ρια μου στη Βελίτσα στην Τιθορέα, είδα έναν πλάτανο χτυπημένο από κεραυνό να προσπαθεί να δείξει την ομορφιά του αντλώντας δύναμη από τις ρίζες του. Μου θύμισε τη μητέρα μου στην οποία χρωστώ αυτό που είμαι.

■ Μιλήστε μας για τη βράβεισή σας από την Ακαδημία Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών της Ρώμης, Accademia Angelica Costantiniana, το 2015.

Όταν άρχισα να ζωγραφίζω τις Μονές, με πρώτη τη Βαρνάκοβα των Κομνηνοδουκάδων, μου έστειλαν ένα βιβλίο για την ιστορία της Μονής της «Ακαταμαχίτου» της Πόρτας Παναγίας Πύλης Τρικάλων, που κτίστηκε το 1283 από τον Σεβαστοκράτορα Θεσσαλίας Ιωάννη Αγγελο Β' Κομνηνό. Ζωγράφισα τη μονή με το ιστορικό της και ο τελευταίος απόγονος και πρόεδρος της Ακαδημίας πρίγκιπας Αλέξιος Αγγελος Κομνηνός της Θεσσαλίας είδε το έργο μου και πρότεινε τη βράβευση με την τελετή έναρξης του ακαδημαϊκού έτους 2015-2016, το 66ο έτος από την ίδρυση της Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών της Ρώμης, Accademia Angelica Costantiniana.

■ Πείτε μας κάποιες σκέψεις με την ευκαιρία της επετείου της 28ης Οκτωβρίου.

Επέτειος συγκίνησης και μνήμης, που όμως δεν έχει τον σεβασμό των δικών μας παιδικών χρόνων. Ίσως να κάνω λάθος αλλά τα Ελληνόπουλα δεν μεγαλώνουν πια όπως εμείς, δεν γνωρίζουν την ιστορία και τη σημασία της ημέρας αυτής.

INFO

Η ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ της Ιωάννας Ξέρα φιλοξενείται στην Αίθουσα Τέχνης του Ελληνοβρετανικού Συνδέσμου (Πλ. Κολωνακίου 2) από τις 4 έως τις 13 Νοεμβρίου. Επιμέλεια έκθεσης: Λάκης Γιακουμής, Οργάνωση: Φάνης Ξέρας